

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inzerati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inzerati
 petih vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, prekladi petih vrst 3 D;
 poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 n.
 Popust le pri naročitih od 11 objav naprej. — Inzeratni davok posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišče „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Kraljeva
 ulica št. 5, pritrilno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolnje sprejema le podpisane in zaščitene frankovane.
 Reklame se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji navadno dni 75 par, nedelje 1 D
 v inozemstvu navadno dni 1 D, nedelje 1-25 D
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
 V Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan	D 120—	celoletno	D 216—
polletno	60—	polletno	108—
3 mesečno	30—	3 mesečno	54—
1	10—	1	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na čemo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Dr. F. Windischer:

Čuvajmo interese naše velike industrije!

Med našo državo in republiko Avstrijo obstoja že dalj časa trgovinsko-politični dogovor, treba pa je urediti med obema državama še cel kompleks gospodarskih vprašanj dalekosežne važnosti. Štiri leta v kratkem poteku, pa doslej še ni bilo mogoče priti do sporazuma. Sešli so se že ponovno odposlanci obeh držav na pogajanja, koja so žal potekla brezuspešno. Vsled tega odlaganja trpi državni ugled, trpe pa težko in čisto nepopravljivo škodo prevažni gospodarski interesi fizičnih in pravnih oseb. Ni tu mesta, da bi govorili o vseh kategorijah prevažnih nerešenih vprašanj. Opozorjeno bodi danes le na veliko nevarnost, katera grozi onim velikim gospodarskim podjetjem, katera imajo v naši državi svoje naprave, svojo produkcijo in svoj obrtni obrat, v Avstriji pa svoj sedež. Gre tu za največje obrate, kateri predstavljajo velikansko gospodarsko vrednost in kateri prihajajo hkratu v poštev kot največji davkoplačevalci. Podjetja te vrste se nahajajo pri nas v Sloveniji, pa tudi v drugih pokrajinah. Računajoč z novimi razmerami so te velike industrijske družbe že sklepale o preureditvi svoje uprave, o delni prevodbi glavnice v jugoslovansko posest, prestopile so na našo valuto, izpremenile so celo svojo firmo. Podjetja te vrste so sklepala tudi že o prenosu sedeža v našo državo, ali faktično niso še mogli prenesti sedeža k nam, ker jih ovira na eni strani strahovito breme, katero bi jim naložila obstoječa določila zakona o osebnih davkih glede obdavčitve takozvanih likvidacijskih dobičkov, na drugi strani pa tudi avstrijska oblast, katera naravno nočejo brezplačnega sosesa. Položaj je tak, da je toliko kakor nemogoče izhod iz dane situacije brez meddržavnega sporazuma. Sporazum so obojestranski delegatje že poskušali ponovno

glede teh podjetij in so tudi že pogodili precej ugodne smernice za obe strani, ali pogajanja so bila doslej pred zaključkom prekinjena — rebus infectis zaradi nesoglasja v drugih vprašanjih so se morali raziti pooblaščenca. Čas pa poteka in tako obstoja že dolgo vrsto let sitna neurejenost in mučen provizorij, kateri vehementno prizadeva podjetja te vrste. Položaj postaja za te gospodarske amfibilije v resnici vedno bolj težaven in nevdzdržen. Mesto na boljše, se položaj obrača na slabše. Iz te gospodarske dvoživosti morajo podjetja čimprej ven za vsako ceno, ker pri vsi svoji gospodarski sili ne morejo nositi dvojnih javnih bremen, katera že obstoje in katera se napovedujejo.

V skrbi za svoja denarna sredstva iščejo finančne uredbe pri nas kakor v Avstriji z veliko iznajdljivostjo novih davčnih virov. Pri nas kakor drugod se množe javna bremena, državna, občinska, okrajna. Številne davke nosijo težko celo oni davkoplačevalci, ki so prizadeti zgolj no zakonih ene države. Doseženi dobički so v bistvu le namišljeni in močni le vsled starih, odvisnih naprav. Nesprejemljiva na je položaj za podjetja, katera imajo učinkovito zaslužek le v eni državi, pa morajo presekana na dva dela vsled novih državnih mej zadovoljevati kar dva finančna ministra, katera večkrat tekmuje za prvenstvo, ko iščeta nove davčne virov.

Glavno redno breme za industrijska podjetja v obliki delniških družb in ono večjih družb z omejeno zavezo je takozvana posebna pridobnina z raznimi dokladi. Breme teh velikih obratov dandanes pri nas kakor drugod precej neovirano naraščajo, ker se v njih vidi v široki javnosti le kapitalistični tvor brez socialnega občutja in ker se pozablja, kolike vrednosti so tudi za

čiste delojemalce vseh vrst podjetja, katera nudijo razum dela slučajno tudi še edini zaslužek za cele okraje. Ali kdo bi pač o časih radikalnega demokratizma jemal ozir na trdo potrebo delovnih prilik in na zaslužek ter si upal govoriti proti preobremenitvi velikih podjetij?

Če je tako že na sebi položaj za velika podjetja neprijeten, je tem trše zanja, ako pobirajo redne obrtno davke tako naše davkarje kakor davčna oblast v Avstriji, kjer imajo prizadeta podjetja še svoj sedež kot nenpriljetno dedščino po stari državi. Pridobnina z dokladi na ni edino breme za dvoživne družbe, o katerih govorimo. Da damo naši domovini prednost, opozorimo na davek na vojne dobičke iz leta 1919. in predložitelj let. Ali pri tem v Sloveniji plačnem bremenu ni ostalo; tekoče leto je finančna modrost naprtla davkoplačevalcem tudi še davek na vojni dobiček za leto 1920. ki je gospodarsko zdaten zaključek. Ta davek je noreno grenka šiba osobito za podjetja, katere zadene oznaka tuhih podjetij. Vrh tega je plačevati pri nas invalidni davek, napoveduje se misteriozni 2 % premoženjski davek in nad vsemi še lebdli nevarnost linearnega 100 % povišanja vseh direktnih davkov, katero bi moralo učinkovati gospodarsko tako nepravilno, kakor učinkuje decimiranje kot kazen ali maščevanje v vojski.

Domaci davčnih dobrot bi imeli pri nas pač dovolj. Podjetja s sedežem v Avstriji, koja so po svojem zaslužku in po celi svoji obratovalni napravi naša, pa so sočelzna v obstoječem položaju tudi še raznih davčnih sladkostij v Avstriji. Poleg obrtnega davka so morale že vzeti nase veliko premoženjsko oddajo in prejšnjega leta davek na vojne dobičke. Prav sedaj pa, ko v Avstriji obudovanja vredno napenja vlada vse sile, da zapreči katastrofo, grozi tem industrijskim družbam novo trdo breme. Razum kolosalnega povišanja

raznih starih davkov, pripravljala vlada takozvano notranje posojilo. Pri tem notranjem posojilu za 400 milijard, koje zadeva po posebnem zakonu mobilarno in imobilarno posest, so prizadete akcijske družbe na ta način, da utrpe 7 % akcijske glavnice po kurzu z dne 30. junija t. l. Ne glede na občutnost bremena prihaja v poštev okolnost, da more postati tem potom tuja država mogočen privilegirani delničar, kar nam niti državno-politično niti gospodarsko-politično ne more ugajati pri važnih delniških družbah, katera so kakor n. pr. Trboveljska premogokopna družba po

Pismo iz Prage.

16. julija.

Vse, kar se je pripravljalo za izpremembe v vladi, je odloženo. G. prezident republike se sicer vrne koncem prvega tedna prih. meseca na Lane, ali to ne pomeni pričetka za akcijo v svrhu ustalivne razmer v kabinetu. Verjetno je, da dr. Beneš sedaj po končanem zasedanju senata predloži prezidentu Masaryku prošnjo, da ga odveže poslovni ministrskega predsednika, katere opravlja od meseca septembra lanskega leta. Združitev teh funkcij ga nemalo obtežuje radi številnih konferenc in radi še številnejših avdienc. Prezident ne bi mogel takoj ugoditi njegovi prošnji, ker nima zanj še primernega naslednika. Doslej je še računalo s tem, da stopi poslanec Švehla v vlado z dvema funkcijama, in sicer kot premier in kot notranji minister. Ali proti temu se pojavljajo ugovori, tako v prvi vrsti, da ministrski predsednik ne sme zavzeti tudi resorta, kakor se baš kaže v slučaju dr. Beneša. Radi tega se dela na to, da bi poslanec Švehla prevzel samo vodstvo vlade. Proti prevzetju notranjega ministrstva se navaja tudi, da bi ne bilo dobro, ako bi imel član kake stranke v svojih rokah notranjo politično upravo, katera ne prenese nikakega strankarstva. K temu prihaja

vsej svoji produkciji kakor razmere danes stoje efektivno naše.

Vprašanje je eminentne važnosti. Potreba nastaja, da pridemo iz obstoječega kvarnega in nevdzdržnega provizorija čimprej. Meddržavna pogajanja bo treba ponoviti in dovršiti. Sprčo nujnosti in neposredne prizadetosti naših podjetij, koja imajo formalno še sedež na Dunaju, po sedanjem velikem notranjem posojilu v Avstriji, pa nastaja nujna potreba, da štiti ogrožene gospodarske interese naša vlada. Jasno je, da ne smemo in ne moremo dopuščati, da bi se gospodarsko slabilo naša največja podjetja.

še ta važen moment, da bi notranje ministrstvo radi pridobili socialni demokratje za poslanca Bechyněja. Ali tudi proti temu se poraja iz enakega vzroka odpor, ki se še stopnjuje z uvaževanjem, da bi predstavljali Bechyně kot notranji minister za komuniste rdeče sukno in bi stranki več škodoval nego koristil pri bodočih tekmah ki se prično prihodnje leto z občinskimi volitvami. Posl. Bechyně je bilo že ponudeno ministrstvo pošt, potem ministrstvo za socialno skrbstvo ali kakor se vidi brezuspešno. Med poslancem Bechynějem in ostalimi voditelji čeških vladnih strank je nastala velika napetost. Kaj se tiče Švehle samega, se brani stopiti na čelo vlade, in sicer z ozirom na težke naloge najbližje dobe, katere izhajajo iz njegove lastne stranke, zahtevajoče obrambo carine na žito, za katero socialisti niso mogoče na nikak način pridobiti, in še bolj glede na naloge, ki prihajajo iz socialističnih strank. Te zahtevajo stvar, katere bo zelo težko rešiti potom kakega kompromisa. To je zlasti splošno socialno zavarovanje in ločitev cerkve od države, katere največja težkoča je ureditev lastniških cerkvenih razmer in plače uradništva z visokoškolsko izobrazbo. Ovi re pa niso toliko načelne kolikor proračunske. Ne more se tajiti, da so bili s številnimi osnovami, katere je

Dr. Niko Zupanič:

Alfred Lloyd Hardy in Jugoslovenci.*

Neposredni povod za pisanje teh vrstic je bil politični članek »Anglija, Italija, Jugoslavija in tajna londonska pogodba 1915«, ki ga je napisal v začetku leta 1919 prijatelj našega naroda g. Alfred Lloyd Hardy v obrambo naših interesov v Primorju. Toda ni imel sreče. Nosi je spis od redakcije do redakcije, kakor mi je sam pripovedoval, bil pa je največkrat odklonjen, ali pa so mu rekli, da vzamejo, ako se izbržejo gotova mesta. To so bili tisti odstavi, ki obsojajo britansko vlado in Sir Edwarda Greya, ki po mišljenju Hardyja ni imel pravice podpisati tajne pogodbe, dokler ni imel za dovoljenje parlamenta in naroda. Cenzura je namreč v Londonu — in še bolj v Parizu — vedno bdela, da ne bi časopise razširili katero od zavezniških velesil, in k nji so se zvrili Italijani čisto zatekali, če se je kje začelo pisati v korist jugoslovenskega prava na Goriško, Trst, Istro in Dalmacijo.

Gospod Hardy je v članku opozoril svoje britanske rojake na spor med Jugoslovenci in Italijani na mirovni konferenci, kjer so se Italijani sklicevali na pismo pogodbo od 26. aprila 1915., češ da se pismena pogodba med njimi in zaveznički ne more v nobenem slučaju smatrati za kos papirja, ker bi s tem velesile posnemale moralno Viljama II. Hohenzollerna. Pogodbeno se jim mora torej v vsakem slučaju odstopiti Goriška, zapadna Kranjska, Istro in

Dalmacija. Italijani ne morejo zatajiti machiavellistične mentalitete ter imajo vedno po potrebi dvoje, troje ali še več želez v ognju, kakor jim bolje kaže in vse različne lažnjive principe zagovarjajo na konferenci z okretnostjo. Kot zagovorniki jim pomagajo podkupljivi pariški žurnalisti, ki so baje stali Italijane do danes **) 25.000.000 frank. samo na Francoskem. Dalmacija, Istro in Goriška ima pripasti Italiji po pogodbi, Reka po »narodnosti in volji naroda, a neke druge pritlikline na Koroskem in v Skaderski oblasti iz strateških in pomorsko-policijskih razlogov.

A. Hardy se zgraža nad tako politično moralno Italijanov in opozarja Angličane, ko bi storili Jugoslovenom veliko krivico, ko bi priznali ali hoc izmišljene principe Italijanov ter zadovoljili njih teritorialnim zahtevam. On smatra »londonsko pogodbo« neveljavno, ker je bila tajno sklenjena brez znanja angleškega naroda, a kar je še važnejše, brez znanja kraljevine Srbije, ki je bila takrat predstavnica svojih bratov v avstrijskih ječah in katerih osvoboditev si je zapisala na bojne zastave dne 7. decembra 1914. Srbija je bila zaveznica britanskega imperija, Rusije in Francoske, in te države niso smele sklopiti pogodb za njenim hrbtom v njeno škodo, — v izgrubo primorskih jugoslovenskih pokrajin, ki predstavljajo pljuča za ekonomsko življenje in politično svobodo jugoslovenske celine. Po mišljenju A. Hardyja torej britanski narod ni obvezan, da prizna veljavnost londonske pogodbe, ker ni vedel za njo, a Italijani se naj držijo Sir Edwarda Greya, ki je podpisal nemoralni politični akt. Jugoslovenci, ki so se rešili z velikimi žrtvami, nočejo zamenjati avstrijske ječe s hujšo in ostudnejšo — italijan-

sko. Naposled je bolje biti nemško roblje nego italijansko groblje! Na osnovi Wilsonovih principov hočejo in zahtevajo na domači grudi same svojo politično in osebno svobodo.

Italija sama sebi kopije grob, ker ruši temelj, na katerem je zgradila lastno državno stavbo: nacionalistični princip, ki ga je bzanjeval njen veliki sin Giuseppe Mazzini. A vendar je Italija pred svojim vstopom v vojno 1915 dobro vedela, da sta Dalmacija in Istro jugoslovenski deželi in da kompaktno ozemlje italijanskega prebivalstva preneha pri Devinu in Trzinu.

Princip W. Gladstona »Balkan balkanskim narodom« se je strašno maščeval nad dvema velikima državama: Turčkim in avstrijskim cesarstvom. Ko so 1878 Lord Beaconsfield (Disraeli), Andrasv ter Bismarck prevarili Rusijo ter vzeli Bosno, je rekel knez Gortakov: Dobro, ali vedite, da bo Avstrija našla grob na Balkanu in to se je zgodilo v jeseni 1918.

Ista usoda čaka tudi Italijo, ki namerava obdržati dežele na vzhodu od Soče. Naj vedo Italijani in velike zavezniške države, da se neha aponenjski polotok na reki Soči ter na bresednji liniji, ki deli Adrijo na vzhodno ter zapadno polovico. Divna mesta: Gorica, Trst, Idrija, Ljubljana, Pula, Reka, Zadar, ležijo na balkanskem polotoku in pripadajo Jugoslovenom po volji naroda in rasporeda stvarnika neba in zemlje.

Tako približno je hotel reči s drugimi besedami in med vrsticami svoje glave A. Lloyd Hardy.

Kdo je g. A. Lloyd Hardy? Veekakor ne »homo novus« za Jugoslovence, posebno ne za Slovence. On je naš stari prijatelj že od l. 1876., samo mi smo pozabili nanj.

A. L. Hardy je bil rojen v Windsoru l. 1847. Dva njegova starejša brata sta bila slikarja, ki sta razstavljala svoje umetnine v kraljevski akademiji (Royal Academy of Arts at Burlington House in London). Naš Alfred se je zgodaj zanimal za Jugoslovence. Okoliščine so nanele, da se je duša mladega Hardyja prvič razbolela l. 1876 zaradi krivice, storjenih Jugoslovenom po Turčiji, Avstriji in Angliji sami, ki je v praznem strahu pred veselovanstvom dopuščala krvavi turški režim ter tlačilje Slovanov po Nemcih in Madžarih v bivši habsburški monarhiji. In baš perversna in neutemeljena mrznja Zida Lorda Disraela (Beaconsfielda) je izzvala pri Angličih človekoljubni odpor manjšine. Pod vplivom plemenitih govorov W. Gladstona so se zbrali pošteni ljudje v Londonu ter osnovali društvo »The Eastern Question Association« (28, Canada, King Street, Westminster, London, S. W.). Predsednik društva je bil vojvoda vestminsterski (The Duke of Westminster), a podpredsednik grof Shaftesbury (Earl of Shaftesbury). To je bilo društvo, ki ni reprezentovalo večine angleškega naroda, a posebno ne angleške rusofobske vlade, toda združevalo je v svoji sredi vsa čuteča in človekoljubna srca. Član tega društva je bil tudi Alfred Lloyd Hardy, ki je opozarjal posebno na jugoslovenske stvari, dočim so se drugi člani zanimali soper za Grke ali Armence. Že pred štiridesetimi leti je narisal L. Hardy jugoslovenski zemljovid, na katerem so bili označeni vsi stanovci na ozemlju od Beljaka do Skaderskega jezera z eno barvo. Ko so leta 1881 od Nemcev nahujskani Turki ustanovili »Arbanaško ligo«, da s silo preprečijo združitev Plave in Gusinje s Crnogorom, kakor je bilo določeno na berlinskem kongresu, je Hardy vzel v roke pero ter branil interese siromašne Crnogore, ki je tako slavno zmagovala nad Turki, a je bila

v nevarnosti, da ne dobi ničesar. Zahteval je, da se ji dajo v zameno za Guatnjo in Plavo mesti Bar, Ulcinj in primorje na desni strani Bojana. In Angličani so res poslali svoje ladje, da prisilijo Turke k izvršitvi pogodbe. To je bila največja zasluga W. Gladstona in njegovih privržencev, med katerimi je bil tudi naš Hardy.

Za časa srbsko-bolgarske vojne je bil Hardy na strani Srbov in se je na vso moč trudil, da se je našlo mesto v londonskih časopisih za objavljenje političnih pism slavnega srbskega kritika in filozofa Ljubomira Nedića, ki je branil srbsko stvar.

Hardy se ni dal nikakor razvrti o dobri in pravični stvari Srbov, čeprav so mu mnogi prijatelji, kakor n. pr. naš dr. Pavel Turner, zagovarjali bolgarsko stvar kot upravičeno. V sredi osemdesetih let je vodil Hardy korespondenco z več jugoslovenskimi znanci in prijatelji. Pisma so se dotikala vedno politike, a včasih tudi literature. Kakor sem videl v privatnem arhivu g. A. Hardyja, je imel najživahnjšo korespondenco s Slovincem g. Andrejem Jurčelom, ki mu je pisal malone sto pism in kart iz Moravskega, Češkega, Ogrskega, Ruskega e. e.

A tudi v času ravno končane svetovne vojne ni naš prijatelj Hardy kljub visoki starosti držal rok križem. Pisal je politične članke takoj v začetku vojne, pripeval je z denarnimi doneski za podporna društva srbskih beguncov, ranjenecov ter ubogih dijakov. V začetku svetovne vojne ni bilo lahko pisati v korist Srbov, ker niso Angličani iz srbske zgodovine poznali drugega nego krvavo noč 29. maja 1903. Zato so bili predlogi Angličke, da se prepreči vojna, strašni v škodo Srbije ter Jugoslovenstva, a ugodni za Avstrijo, ki naj bi bila zaseda neka srbska mesta ob Savi, med temi celo Beograd! S tem bi bila svobodna Srbija uničena. Toda

*) Ta članek je bil poslan in Pariza že maja 1919, a je po neobjemem naključno obšel med spisi. Priobčujemo ga danes zaradi važnih podatkov, ki utegnejo zanimati naše zgodovinarje. (Uredništvo.)

**) To je do maja 1919. (Uredništvo.)

sklenil parlament baš v minulem spomladanskem zasedanju, izdatki pomnoženi in da ni bilo poskrbljeno nikakor kritje, zato treba gotovo računati z izgubami v prejemkih, provzročeni po valutnih razmerah. Ob takem položaju se ni čuditi poslancu Švehli in vsem njegovim kolegom ostalih strank, da si ne žele vstopiti v vlado in da so vsa posvetovanja o izpremembi kabineta odložena najbrže do konca avgusta ali

pa do septembra. Sedaj je jasno, da nastopijo v jeseni važni in kritični trenutki.

V zunanji politiki se osredotočuje ves interes na dogodke v Nemčiji, katerih razvoj je v tem hipu nejasen in nedogleden, ki pa so važni činitelji tudi z gospodarskega stališča. Valutno vprašanje stopa povsod tako v ospredje, da se mu podreajo vsi ostali momenti.

J. K. S.

rodni skupščini in to še pred zaključkom sedanja sejeje ter da se upošteva položaj invalidov in gospodarsko slabjših.

Borba za železnice o Sloveniji.

— Beograd, 18. julija. (Izvirno.) Boj za šentjansko in kočev. železniško progo traja dalje. Vodi se z vso živahnostjo in žilavostjo. Kakor za trujejo parlamentar. krogi, namerna je minist. za socialno politiko dr. Gregor Žerjav, ki je včeraj prispel iz Ljubljane v Beograd podpreti akcijo ministra za poljedelstvo Ivana Pucila. V prevladnih parlamentarnih krogih splošno priznava opravilnost zahtev SKS za direktno zvezo Slovenije z morjem.

Današnji beogradski listi pa zelo vehementno napadajo stališče ministra Pucila in akcijo SKS glede slovenskih železnic. V napadih, kar je zelo čudno, se zelo odlikujeta dnevnika »Tribuna« in »Pravda«. Splošno pa se iz beograjskih listov vidi, da je njih pisava tendenciozna in da beogradski kolegi ne razumevajo popolnoma gospodarskih, finančnih in industrijskih razmer Slovenije. Naravnost absurdna je argumentacija, da ima Slovenija itak dovolj dobrih zvez z Jadranskim morjem. Ti listi ne morejo uvideti velike gospodarske nevarnosti, ki preti Sloveniji in celi državi, če bi bila zveza Slovenije preko Rakeke na Reko in Trst. V splošnem na zagovarjajo, da je tudi zveza preko Zagreba in Karlovca zadostna. Kaj je Zagreb v pogledu državnih železnic in njih organizacije, je dovolj jasno vsakemu strokovnjaku, ki pozna razmere v zagrebški direktili državnih železnic. Geslo »Slovenija in spol z Zagrebom« je očitno vrženo od gotovih interesiranih eksporterjev.

— Beograd, 18. julija. (Izvirno.) Tekom današnjega dopoldneva prispo v Beograd poslanci parlamentarnega kluba SKS, ki so se udeležili seje glavnega odbora, vršče se včeraj v nemedelke v tajništvo stranke v Ljubljani. Kakor kratko javljajo, je glavni odbor stranke dal poslancem in ministru Pucilu orodno roko. Odboril je v ostalem sedanju taktiko. Takoj po prihodu poslancev in to še tekom današnjega popoldne obvesti minister Pucel ministrskega predsednika o sklepih glavnega odbora SKS.

— Beograd, 18. julija. (Izvirno.) V razgovoru z ministrom pravde dr. Markovičem je posl. dr. V. Kukovec navajal zelo tehten razlog za direktno spol Slovenije z morjem. Omenjal je dejstvo, da je svoječasnno vlada, ko to šlo za ratifikacijo ravnalske pogodbe obljuba slovenskim poslancem, da dobi Slovenija v najkrajšem času novo železniško zvezo z Jadranskim morjem kot nadomestilo za izgubljeno železnico št. Peter-Reka.

Minister pravde dr. Laza Marković je kot član tedanje vlade priznal avtentičnost te izjave.

— Beograd, 18. julija. (Izvirno.) Minister Pucel je dobil tekom zadnjih dni številne depeshe in dopise iz raznih krajev Slovenije, ki z radostjo pozdravljajo odločno akcijo parlamentarnega kluba SKS ter odobravajo njegovo stališče. Brez razlike stranke odobravajo to akcijo razni industrijski, trgovski in pridobitni krogi. Vsi zahtevajo, da parlamentarni klub SKS in minister Pucel vstrajajo pri svojih zahtevah. V parlamentarnih krogih SKS splošno prevladuje struja, ki naglašja, da mora vlada te zahteve upoštevati, ker je SKS vedno in povsod vodila lojalno in patriotično politiko, vršila je vedno zvesto politiko državne konsolidacije med narodom v Sloveniji in je mnogo pripomogla, da je dobila državna ideja trdno podlago in da se je utrdilo narodno edinstvo. Ne morejo razumeti SKS, kako da nekateri nesloven. demokratije tako nasprotujejo projektom sloven. novih železniških prog.

Priloge za usesokoški zlat.

Telovadišče v Laternanovem dvorcu se pridno planira in preureja ter so izginile še zadnje grde barake, spominjajoče na vojno dobo, kar je le s veselijem pozdraviti. Z žalostjo in gnjevom pa gleda ljubitelj »Bele Ljubljane« na grde barake, ki se še vedno nahajajo in uporabljajo na Rešljevih cestah ob križišču Ceste na južni kolodvor. Priporočamo mestnemu magistratu, naj izvrši primeren pritisk na vojaško oblast, da izgrinejo tudi te barake iz sredine mesta, ker napravljajo na tuje in domače najslabši vtis. Vrh tega pa tvorijo stalno nevarnost v požarno-policijskem oziru. Založeni slučaj Bohinjke Bistriče naj nas poučuje, da ne moremo biti v tem vziru nikoli prestrogi!

Politične vesti.

— Resnica o Bolgariji se nazivlja anonimni uvodnik v 159. številki »Slovenca«. Vsa resnica, ki jo klerikalni listi vedo povedati o Bolgarski in jo premlevajo z monotonostjo plesa afriškega plemena Damara okoli svetega drevesa, iz katerega je skočil njihov Tata Karu, je ta, da se je treba z Bolgari pobotati brez ozira na trpljenje srbskega dela našega naroda in brez ozira na sklenjene pogodbe samo zato, da se prepreči ustvaritev Pašičeve Velike Srbije, ki je še vedno največje strahilo za »avstroslavizem«. Tudi mora Bolgarska odpreti svoje meje raznim misijonarjem iz avstrijskih časov, na kar bodo šela dani pogoji, da se preko pravoslavnega dela našega naroda razširi vesoljni klerikalizem, za katerega se »Slovenec« že petdeseto leto očitno zastoji prizadeva. Da — že bi bila resnica o Bolgarski tako enostavna, kakor jo tu slika skozi mednarodna očala glasilo klerikalnih starinov, bi bilo to vprašanje hitro rešeno in ves strah pred Veliko Srbijo in izginil v nič, pol milijona Slovencev in Hrvatov bi se rešilo namah italijanskega jarma. Makedonija bi uživala vse božje in človeške pravice, Slovenci in Hrvatje — kar nas je v Veliki Srbiji — na bi bili raznarcelirani v slovensko in hrvatsko klerikalno - radičevsko republiko. — V takem tonu in s takimi argumenti ni težko voditi polemike o vprašanju naših odnosov z Bolgarsko. Zadoštuje strankarske stališče, svetovno naziranje in ne v zadnji vrsti pojmovanje Slovanstva oziroma nacionalizma. Na stvaren in z jugoslovenskega stališča nepristranski članek je tako polemika »naivna in neizrečeno otročja« kljub resnici vsebujejočim spominom Gorakova, angleških državnikov — mogoče tudi angleškega poslanika v Petrogradu Sir Roberta Mortera ali njegovega kolega v Carigradu Sir Williama Whitea — in kljub brezpogovornosti izjave gospoda Nikole Pašića. »Dveh milijard frankov v zlatu nam Bolgarija ne more plačati, ne da bi se gospodarsko popolnoma uničila.« je trditve, ki jo zagovarjajo Italijani, dočim je bolgarski ministrski predsednik ponovno izjavil, da Bolgarska nima namena odtegniti se plačila, ampak prosi le za odlogitev plačilnega roka iz gospodarskih razlogov. Sicer pa je mnenje, da je Pašić »a priori« sovražnik Bolgarske, ravno tako napadnik, kakor je napačna vsa ideologija večine slovenskega in hrvatskega plemena o odnosih naše skupne države z Bolgarsko glede Srbov. ki tvorijo kot predvojni državopolitični element zunanepolitično kontinuiteto med bivšo kraljevino Srbijo in sedanjo Jugoslavijo. Kar se tiče Rusije, je res, da so pričeli na njeno balkansko politiko vplivati šele obupni bolgarski boji s carigradskim patrijarhatom za odprtitev narodne hierarhije in šolstva. Takrat se je ruski poslanik v Carigradu Ignatjev energično zavzemal ne samo za Bolgare, ampak tudi za ostale Jugoslovence pod turškimi gospodstvom. Žal, da so v Petrogradu vedno kolebali med resnično slovensko politiko in egoističnim ruskim imperializmom. Tako bi se mogoče še marsikaj mirno povedati brez apodiktične trditve: »To je resnica, vse drugo pa je laž. Sicer pa priobčuj« »Slovenec« v isti številki pod zadnjim stavkom članka o Bolgarski, ki se glasi: To je — resnica o Bolgariji, razgovor svojega dopisnika z našim poslanikom v Parizu dr. Spalajkovičem, ki je izjavil, da želimo mi živeti v najbolj prijateljskih odnosih z Bolgarsko in da nimamo vzroka slabiti slovensko politiko na balkanskem polotoku. Torej? Quod satis est... — I. P. j.

— Ameriški Srbi in jugoslovenci. Z ozirom na imenovanje znanega šovinista g. Čokorila za uradnika v našem poslanstvu v Washingtonu piše newyorkski »Srpski Dnevnik«: Srbi smo se zedinili s Hrvati in z njimi moramo živeti v zajednici skozi vse bodoče čase. Toda življenje v zajednici bi bilo nemogoče, ako bi v večini našega srbskega dela zavladovala ideja Čokorilove skupine ali ako bi g. Radić za vse čase obdržal večino hrvatskega naroda zase. Pojav g. Čokorila je mogoče upravičen v sedanjih razmerah, toda samo pod enim pogojem: da ostane privatna oseba, kakor hitro pa postane državni uslužbenec in to v tako važnem uradu, kakor je poslanstvo v Washingtonu, so s tem aktom razžaljeni Hrvati. Imenovanje g. Čokorila za uradnika pri našem poslanstvu v Washingtonu paralizira v veliki meri dober utis, ki ga je stvorila Pašičeva vlada na ameriško Hrvate z imenovanjem g. Trešića-Pavičića za našega poslanika. Nam Jugoslovencem v Ameriki niso potrebni ljudje niti iz Čokorilove niti iz Radičeve skupine. Potrebujemo ljudi s širokim obzorjem, ki bodo delovali za naša bodoča pokolenja. Bodočnost je v slogi med Hrvati in Srbi. Kakor mi Srbi v Ameriki ne bi mogli odpustiti beogradski vladi, da nam je poslala v Washington g. Radića, tako Hrvati ne morejo odpustiti pošiljatelj g. Čokorila.

— Nov ruski list v Beogradu. 20. t. m. prične izhajati v Beogradu politični list »Ruskoje delo«.

— Tripolitani. Rimski list »Zmagoslavje« poroča, da so italijanske čete zasedle kraj Mahut in da je sedaj zopet vsa Tripolitanijska in Italijanska oblast. Za kolikšno časa tega seveda ne morejo poročati.

— Janinec izveznik. Otok Sahalin. Londonski listi poročajo iz Tokia, da je japonska vlada z ozirom na bodoče odnose z Rusijo sklenila izprazniti ruski del otoka Sahalina.

Gospodarstvo.

— g. Praštedona v Zagrebu je po daljših pogajanjih prevzela filijalko dunajske »Verkehrsbank« v Ljubljani. Doslej pri tej filijalki posluječi odbor obstoječ iz peth Ljubljancev ostaja nadalje kot lokalno predstojništvo.

— g. Poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov, 15. julija. Vseled pomankanja mokrote je rastlina pri hudi vročini nekoliko zaostala v razvoju, kar se posebno mora povedati o slabejših in slabih nasadih. Golding je v polnem cvetju, med tem ko po pozni hmelji pričena poganjati cvetna popke. Vseled vročine je začelo spodnje listje v nekaterih nasadih rumeniti. Rastlina je pa zdrava in brez mrčesa.

— g. Obrina razstava v Celju od 12. do 22. avgusta 1922. Razstavno delo je v popolnem teku. Reklamni plakati in druge tiskovine so se vsem društvom in organizacijam razposelale in prestori posameznim tvekdam določili, ki morajo svoje izdelke vpslati razstavniemu odboru najpozneje do 8. avgusta. Prijavilo se je dosedaj toliko interesentov, da so vsa nadstropja, ozir. prostori osnovne šole, ki so za razstavo določeni, že polni. Občinski odbor celjski je določil razstavi enkratno izredno podporo v znesku 20.000 K.

Znižanje diskonta »Bank of England«. Kakor poročajo iz Londona, je angleška banka nedavno znižala oficijelno obrestno mero (diskont) od 3 in pol odstotka na 3 odstotke. To je četrto znižanje obrestne mere v tekočem letu. Komaj pred enim mesecem dne 15. junija je padla bančna rata od 4 na 3 in pol odstotka, dne 17. februarja od 5 na 4 in pol odstotka in dne 13. aprila na 4 odst. Pred enim letom je znašala obrestna mera Bank of England še 7 odstotkov, redukcija znaša tedaj cele 4 odstotke. Najnoveše znižanje obrestne mere je dokaz trajne velike likvidnosti angleške denarnega trga. Javno gospodarstvo potrebuje redko večjih kreditov, vsakdanji denar pa je dobiti za 2 odst. in še ceneje. Vse počasneje kakor v drugih antantnih deželah se je zboljšal položaj denarnega trga v Italiji. Selo sedaj je Banca d'Italia znižala svoj diskont za pol odst. na 5 in pol odst. in je dosedanje obrestno mero 6 odstotkov vzdržala od 17. maja 1920, torej preko dveh let.

— Znižanje obtoke bankovcev na Češkoslovaškem. V tednu od 1. do 7. julija je imel državni bančni urad dotok novih sredstev, tako da se je obtok bankovcev v Češkoslovaški mogel znižati v tem času za 108 milijonov Kč. Ta dotok gotovine izvira v glavnem iz dobrotmetij strank, ki izkazujejo 132 milijonov več, iz vplačil na premoženjsko oddajo v višini 27.9 milijonov (na premoženjski oddaji je bilo v celem vplačanih 1.4 milijard) in iz povračil v posojilnišnih poslih, katerih saldo je za 16.4 milj. manjši nego v prošlem tednu. Vse te okolščine dokazujejo, da na domačem trgu še obstoja denarna likvidnost. Zaloga zlata in srebra se je v zadnjem tednu zvišala za 11.9 milj. na 682 milj. Kč, zaloga valut za 25.7 milj. Zaloga valut, ki je 1. julija našla 563.7 milj., je izkazana 7. julija s 589.4 milj. kron. Celokupni obtok bankovcev je izkazan v zadnjem izveštju z 9.7 milijard Kč (točno 9.729.784 Kč), reerava bankovcev pa 599.281 Kč.

Pasivnost nemške trgovine koncem maja: 8.3 milijarde. Na podlagi pravkar objavljenih števk za zunanjo trgovino Nemčije v mesecu maju je prebitek uvoza narasel na 5.3 milijard mark, tako da znaša za dobo od januarja do števčvi maja 8.3 milijard mark. Celokupni uvoz Nemčije je v maju dosegel število 32.4 milijarde (za januar do maja 108.7 milijard), izvoz 27.1 (100.4) milijard mark.

— Obtok bankovcev v nemški Avstriji. V prvem tednu julija se je zvišal obtok bankovcev v Nemški Avstriji zopet za 32.9 milijard avstr. kron. Dosegel je torej skupno vsoto 582.8 milijard avstrijskih kron.

— Agio za carino v Nemčiji. Za dobo od 19. do 25. julija t. l. znaša agio za carinarska plačila v zlatu 9400 od sto.

— Milijonske zgube dveh milanskih tvrdk. Dve milanski tvrdki ste zaključili prošlo poslovno leto z izdatno izgubo. Delniška družba Rinascento (akcijska glavnica 90 milijonov lir) izkazuje izgubo 54 milijonov, ki se je pokrila z znižanjem akcijskega kapitala na 32 milijonov. Zadržno podjetje Unioni cooperative zaključuje bilanco za 1921 z izgubo 2.5 milijonov, ki so se odpisali od rezervnega fonda.

— Predavanje o moderni mednarodni spedijski stroki. Institut za prometno znanstvo v Kölnu je priredil od 8. do 15. 7. poučno predavanje o moderni mednarodni spedijski stroki. Navzočih je bilo 320 poslušateljev iz cele Evrope. Rektor univerze je z zadovoljstvom konstatiral, da se je tudi iz Jugoslavije kot edina tvrdka udeležila kr. dvorna spedijska »Oriente« d. d. v Mariboru tega poučnega predavanja, kar je navzočih vzbudilo posebno pozornost. Rektor je odposlanca zaprosil, da prihodnji dan predava o gospodarskem in prometnem razvoju Jugoslavije. Celokupna predavanja so bila nad vse poučna in važna osobito za razvoj in napredek mednarodnega prometa in povzdigo gospodarskega položaja posameznih držav. Sestavljen je bil poseben odbor najznamenitejših profesorjev, na čelu jim rektor univerze, kateri je imel oceli notranje poslovanje modernih in velikih svetovnih mednarodnih spedi. firm. Trete mesto to ocenjuje je prejel kr. dvorna spedijska »Oriente« d. d., kar s posebnim zadovoljstvom konstatiramo.

Vprašanje naše vojne odškodnine.

ZANIMIVA RAZPRAVA V NARODNI SKUPŠČINI.

— Beograd, 18. julija. (Izv.) Narodna skupščina je na večerajšnji popoldanski seji, ki je pričela ob 18. uri, razpravljala o interpelaciji posl. Uzunovića (rad.) glede izplačila vojne odškodnine. Interpelaciji je bila priznana nujnost.

ODGOVOR FINANČNEGA MINISTRA.

Finančni minister dr. Kumanuđi je v daljšem govoru očrtal položaj v katerem se nahaja vprašanje naše vojne odškodnine, ki se ima v glavnem izplačati osebam, ki so trpele vsled vojne.

Finančni minister je med drugim izjavil:

Na sestanku v Londonu meseca aprila leta 1921. je Vrhovni zavezniki svet določil višino vojne odškodnine, ki jo ima Nemčija plačati zaveznikom. Višina vojne odškodnine je znašala 132 milijard zlatih mark. Naša država od Nemčije na vojni oškodnini še ni ničesar do danes prejela. Vprašanje našega deleža na tel vojni oškodnini je bilo najprej rešeno na konferenci v Spaai tako, da bi naša država skupno z Rumunijo, Grško in drugimi državami dobila 6 in pol % od celokupne vojne odškodnine.

Med nami, Anglijo in Francijo pa je bil nato meseca julija sklenjen sporazum v tem smislu, da dobimo 5% one svote, ki lo prejmejo naši zavezniki. Potemtakem od celokupne svote bi na nas odpadlo šest milijard. Garancije za naš delež vojne odškodnine niso podane nikake.

Vsa dosedaj od Nemčije plačana gotovina na račun vojne odškodnine je bila vporabljena v kritje okupacijskih stroškov Anglije in Francije.

Dobave, dane od strani Nemčije v času od maja 1921 do marca 1922 na račun obnove, pa predstavljajo vrednost 491.807.211 zlatih mark. V materialu smo od tega dobili do 31. marca t. l. vrednost 43.010.425 zlatih mark. Glavna reparacijska komisija je za leto 1922. določila naš delež v materialu z vrednostjo 43 milijonov zlatih mark, radi česar je naš delež za letos naravno že izčrpan.

Predumli državlanom na vojno odškodnino.

Finančni minister je v nadaljnjem svojem govoru podal statistični pregled o predumlih, ki jih je vlada izplačala našim, vsled vojne trpečim državlanom na račun odškodnine. Po ministrov izjavi, je državna blagajna izplačala državlanom celokupni predumel na vojno odškodnino v znesku 788.606.243 dinarjev. V reparacijski fond je bilo do danes vplačanih 5.904.923 dinarjev.

Živina na račun odškodnine.

Dalje je finančni minister omenjal, koliko je naša država prejela živine na račun odškodnine.

Od Bolgarske smo prejeli do sedaj 4400 volov, 6000 krav, 350 bikov, 5000 konj in 12.000 ovac.

Od Nemčije smo dobili 11.962 konj in 339 goved. Sprejem živine iz Nemčije še ni končan.

Živina, dana od Bolgarske, je bila prodana na javni dražbi. Izkupiček je bil naložen v »fond za odškodnino živinorejcem«, ki znaša sedaj okoli 31 milijonov dinarjev.

Vsi fondi vojne odškodnine znašajo celokupni znesek 38.809.000 dinarjev. Končno izraža finančni minister zelo pesimistično, da ni posebnega upanja, da bi Nemčija v doglednem času plačala vojno odškodnino.

GOVOR MINISTRA PRAVDE.

Minister pravde dr. Laza Marković je vprašanje vojne odškodnine pojasnjeval s pravnega stališča. Med drugim je izjavil, da je vlada posvetila največjo pažnjo temu vprašanju. Dalje je omenjal, da se organizirajo posebna sodišča, ki imajo soditi o vojnih odškodninah. Od prvotno zasnovanih 350 sodišč funkcionira doslej samo devet. Zbirajo se obnem vsi osebni podatki. Za vojne oškodnovance v Srbiji in Crnogori znaša vojna odškodnina okoli 5 do 6 milijard. Pripravlja pa se obnem zakon, ki priznava odškodnino tudi Srbom, Hrvatim in Slovincem, ki so se borili za edinstveno državo in ki so trpeli škodo v letih 1914 in 1915. Posebno pozornost posveča vlada oškodovancem v Bosni in Hercegovini.

Posl. Uzunović (rad.) kot interpellant se z odgovori ministrov ni popolnoma zadovoljil. Obžaluje, da javnost kvalificira njegovo interpelacijo kot sredstvo, da se zavleče razprava o zunanjem državnem posojilu.

K besedi o vojni odškodnini se je prigrabilo dalje več govornikov. Govorili so: Voja Lazić (zemljorad.), Angjelečić (dem.), Agatonović (dem.), Ilić (soc. dem.), Stanić (rad.), Elin Kristan (soc. dem.) in drugi. Končno je bila sprejeta resolucija posl. Agatonovića, da zbornica prehaja na dnevni red s pozivom na vlado, da čimprej sestavi zakon o vojni odškodnini. V prvi vrsti je treba vpoštevati pri izplačilu invalida in gospodarsko slabšeje.

Seja je bila ob 23. po noči zaključena, danes dopoldne zbornica nadaljuje razpravo o vojni odškodnini.

— Beograd, 18. julija. (Izv.) Pred pričetkom popoldanske seje je imel demokratski klub sejo, na kateri je razpravljaj o interpelaciji glede vojne odškodnine. Klub je izvolil odbor treh poslancev, posl. Jovanovića, Angjelečića in Pere Markovića z nalogom, da na sestanku z radikalnimi zastopniki sestavijo resolucijo o vojni odškodnini. Demokratski klub je dalje naglašal, da se mora v zakon o vojni odškodnini pristaviti tudi določilo, da ne sme državna uprava fondov vzeti absolutno nobenega zneska na kak drug račun.

— Beograd, 18. julija. (Izv.) Tudi radikalni klub je imel včeraj popoldne sejo. Ministrski predsednik Pašić je pozval vse radikalne poslance, da morajo vse dni proračunske debate ostati v Beogradu. Razvila se je daljša debata o vojni odškodnini, ki naj bi se čimprej izplačala. Radikalni poslanci iz Bosne in Hercegovine so dalje zahtevali, da se vojna odškodnina izplača tudi Bosancem in Hercegovincem, ki so trpeli kako škodo pričetkom vojne 1914 in 1915. Poslanca Andrić in Uzunović sta bila na to določena, da sestavita skupno z demokratskimi zastopniki zadevno resolucijo.

Na dotičnem sestanku radikalnih in demokratskih poslancev je bila sestavljena resolucija, ki predlaga prehod na dnevni red s pozivom, da se zakon o vojni odškodnini čimprej predloži na

vil srbski menih dr. Nikolaj Velimirović, ki je ostal štiri leta v Londonu ter dosegel največji upliv, največjo popularnost in največjo slavo na Angleškem. Prepotoval je Veliko Britanijo ter Irsko od severa do juga, od vzhoda do zahoda. Najodličnejši uspeh je dosegel s tem, da je sprijaznil anglikansko cerkev z nacionalno srbsko cerkvijo in da so isti Angleži, ki po letu 1903. niso takorekoč hoteli izustiti imena Srb, pošiljali k nebu posebne molitve za rešitev in srečo Srbije. O. Nikolaj je tudi izposloval, da so srbski duhovniki vršili božjo službo v anglikanskih cerkvah ter pridigovali z generalnim dovoljenjem konterberškega nadškofa. Isti o. Nikolaj je iskreno prožet jugoslovenske ideje, delal na to, da je prešlo interesovanje in občudovanje Srbije na celokupno Jugoslovenstvo. Vse, kar se je zanimalo na Angleškem za nas, se je približalo dr. Velimiroviću ter ostalo s njim v svezi do konca vojne.

Nekega dne se je zelasil v njegovem uradu (39. King Street-St. James) tudi starček Alfred Hardy, ki je povedal zgodovino svetega 43 letnega prijatelstva s Jugoslovenci. Slučajno je bil tudi avtor teh vrst takrat prisoten in se je živo zainteresiral za starega prijatelja Jugoslovenov (dec. 1917.)

(Koniec prih.)

»Kaiser Wilhelm II.« je rešil Srbijo in nas, ker je s svojo brezobzirnostjo v Belgiji vznemiril Angleže in jih izzval, da napovedo vojno Nemcem.

In tako smo tudi mi Slovenci postali deležni svobode, ne mnogo po lastni zaslugi, ampak v glavnem po zmagoslavju naših zaveznikov, slavi srbskega orožja in mučniški požrtvovalnosti srbskega naroda ter delu »Jugoslovenskega odbora« v Londonu.

Rečeno je bilo, da so se Angleži težko privadili spoštovati Srbijo ter ji priznati vsaj to, kar je zaslužila. Toda pravičnost hodi svojo pot, četudi počasi, in zmaguje vsikdar. Slavne srbske zmage na Ceru (avg. 1914.) ter na Rudniku in Kosmaju (novembra 1914.) so priborile jugoslovenskim Spartancem tudi v Albionu viharo občudovanja. Ko so bili močni in veliki zavezniki povsod premagani ali potisnjeni, je mala, sama sebi prepuščena Srbija izvojevala prekrasne zmage, razbivši dve veliki avstrijski vojski. Naši prijatelji so navdušeno podvojili svoje moči, da odpro oči poslednjim angleškim rojakom. Med prvimi so bili Sir Arthur Evans, R. Seton Watson, W. Steed, Crawford Price, A. Stoe d. c. ki so stali v ozkih stikih s srbskim poslaništvom in z »Jugoslovenskim odborom« v Londonu. Drugi krog je nastano

Priloh češkega sokolskega naraščaja!

SOKOLOM IN OBČINSTVU MEŠTA LJUBLJANE.

V soboto dne 22. t. m. začnejo sokoliki dnevi s prihodom sokolskega naraščaja v Ljubljano. Tega dne pride veliko število češkega naraščaja, ki se ne strši velikega truda in dolgo poti, da prisostuje sokolski slavnosti naše mladine. Istodobno prihiti v belo Ljubljano sokolska mladina iz vseh krajev naše države. Pozivljamo vse brate in sestre, da sprejmejo našo mladino kolikor mogoče priščno, da ji ostanejo dnevi bivanja v Ljubljani za vedno v spominu. Sokolstvu naklonjeno občinstvo prosimo, da se tudi odzove temu našemu pozivu, da sodeluje pri teh velikih sokolskih slavnostih in da podpira v teh slavnostnih dneh Sokolstvo v vseh zadevah. Ljubljansko občinstvo prosimo, da razporeži ta dan in tudi v prihodnjih sokolskih dneh t. j. dne 6. avgusta in 10. do 15. avgusta po vseh hišah zahteve v poždrav številnim gostom. Okrasite z zastavicami in cvetličami okna. Tisoči in tisoči tujcev bodo prispele v Ljubljano, naša dolžnost pa je, da jim bivanje v Ljubljani kolikor mogoče ugodno in prijateljsko uredimo, tako da odnesejo kar najlepše spomine iz našega mesta. Pozivljamo vse, ki čutijo s Sokolstvom, da žrtvujejo v teh dneh vsaj nekaj ur v korist velike ideje Sokolstva.

Zdravo!

Zletni odbor Jugoslovenskega Sokolskega Saveza.

Dr. Vladimir Ravnihar, starosta.

Dr. Riko Fux, tajnik.

• • •

— Češki naraščaj na naraščajskem dnevu dne 23. julija. V soboto dopoldne prispe v Ljubljano več sto naraščaja, moškega in ženskega iz češkoslovske republike. Naraščaj se odprle iz Prage v petek zjutraj ob 4.50 uri. Čas prihoda v Ljubljano bo pravčasno javljen. Naraščaj se pripelje s posebnim vlakom na progi Praga-Jesenice-Ljubljana. V nedeljo dne 23. nastopi naraščaj pri javni telovadbi naraščaja. V ponedeljek dne 24. zjutraj odide na Bled, od koder se vrne zvečer direktno v Prago. Pozivljamo Sokolstvo, da sprejme naraščaj COS kar najpriščneje. Društva ob progi Jesenice-Ljubljana naj skrbijo za dostojen sprejem naraščaja na kolodvorih.

— Sokolstvu Ljubljane in okolice. V soboto dne 22. t. m. pride v Ljubljano češki naraščaj pod vodstvom namestnika staroste COS, bratoma Stepanom in sestri naraščajnice ČOK Mile Domalo. Pozivljamo bratstva društva, da se polnoštevilno udeležijo sprejema naraščaja na južnem kolodvoru. Čas prihoda bo pravčasno javljen v časopisih. Sprejema se mora udeležiti tudi naraščaj in deca vseh ljubljanskih društev. — Zdravo!

BROTJE IN SESTRE! ZBIRAJTE PREDMETE

za

I. JUGOSLOVENSKO SOKOLSKO RAZSTAVO!

Borzna poročila.

— Zagreb, 18. julija. (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 16.—, 16.35, Pariz 6.925, 6.97, London 367.—, Berlin 18.90, 19.—, Dunaj 0.225, 0.23, Praga 193.—, 194.—, Trst 381.—, 385.—, New York 84.—, 84.—, Budimpešta 6.40, 6.50. Valute: dolar 82.50, 83.50, napoleon 250.—.

— Curih, 18. julija. Predborza. Zagreb 1.55, Berlin 1.1575, Dunaj 0.0155, Praga 11.75, Budimpešta 1.4125, Milan 23.915, London 23.18, Pariz 43.455, New York 5.215.

Dunaj, kakor se vidi, še vedno pada. Za 100 n. a. K plačuje Curih le še 1.5 cent. Zagreb se je dvignil neznatno, upati je, da se ta tendenca vsprilo bogate žetve še nadalje okrepi vključ vsem umetnim pritiskom in borznim mahinacijam.

— Tečaj dunajske efektne borze, 17. julija. Julisid 148.500, Credit 9050, Drž. žel. 363.000, Alpinske 200.000, K. ind. dr. 192.000, Krupp 120.500, Eisen 630.000, Škoda 366.900, Trbovelske 69.900.

— Curih, 17. julija. (Preko Dunaja) Zagreb 1.525, Dunaj 0.0175, Budimpešta 0.409, Berlin 1.1351, Praga 11.70, Milan 23.75, Pariz 43.—, London 23.171, New York 5.215.

— Milan, 17. julija Zagreb 6.60, Berlin 5.—, Praga 50.—, Pariz 181.75, London 98.—, New York 21.90, Curih 422.—.

— Curih, 17. julija. (Direktno). Berlin 1.141, Milan 23.651, Praga 11.65, London 23.379, Pariz 43.074, New York 5.215.

— Trst, 17. julija. Beograd 26.20, Berlin 5.—, Praga 50.—, London 98.—, Curih 423.—, Pariz 181.75, New York 21.90.

— Praga, 17. julija. Beograd 52.—, Berlin 9.70, Milan 202.—, London 199.78, Curih 460.—, Pariz 370.—, New York 45.—.

VELIKI IZGREDI STAVKUJOČIH V AMERIKI.

— New York, 18. julija. (Izvirno.) V Washington, zapadna Virginija je prišlo do krvavih izredov med stavkujočimi rudarji in policijo. Rudarji so najprej zažgali rudniški poslopja. Nastal je velikanski požar. Ko je začela policija razganjati stavkujoče rudarje in prišla z aretacijami, je prišlo do krvavih spopadov, tekom katerih je bilo ubitih 10 oseb in mnogo težko ranjenih. Med ubitimi je tudi mestni sodnik s svojim svetim organom.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 18. julija 1922.

— Današnja »Jutro« nas v svoji politični beleški napada radi beogradske vesti, ki je javila, da je v krogih SKS vzbudilo veliko začudenje dejstvo, da prof. Reiser ne podpira njih akcije itd. Kar je res, je res. V krogih SKS kakor tudi v parlamentarnih krogih, je vzbujalo splošno začudenje, da se ostale slovenske stranke do zadnjega časa absolutno niso nič angažirale za tako veljavno gospodarsko in prometno vprašanje. Splošno so nasprotniki teh železniških prog izgrajevali prvo delstvo, da se klerikalci sploh ne zanimajo za to vraščanje in dalje tudi to, da zastopnik gospodarskih in trgovskih krogov ni takoj pristopil k akciji SKS. — Danes pa moremo odkrito pozdravljati vneto slovenskih demokratov, s katero so se zavzeli za zahtevo SKS glede slovenskih železnic.

— »Is samazane nemije.« Is nekega pisma: »... Evo nas pred specialnim komisarjem na postaji Modane (na francosko - italijanski meji), s katerim se je razvil ta-le dialog: Vi prihajate iz Jugoslavije, morate se podvreči sanitarnemu pregledu. — Zakaj? Morate se podvreči! — Jaz, — ampak zakaj? — Ker prihajate iz samazane zemlje... — Samazane, kako to? Jaz živim v njej že tri leta in nisem opazila v njej nič večje samazanosti kot je v Franciji. Pristavila sem: Skandal in sramota je za Francijo, da izpostavlja Jugoslavo-ne taki sramoti. — Nekateri popotniki, ki so želi razgovor, so pristavili, da je v resnici skrajni čas, da se konča s takimi običaji, da je to za nas res zelo neprijetno itd. Odkrito ti priznam, da me je to zelo revoltiralo. — Na koncu koncev vendar nismo prestali tega pregleda. — Niso temu krivi niti Francozi niti Francija, ampak od naše države je vendar dolžnost, da se pobriga za naš vglad v inozemstvu, da se ne bo z nami postopalo kot s Čulufakri.

— Zdravniška vest. V četrtek dne 27. t. m. ob 17. se vrši v magistratni dvorani III. izredni občni zbor slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora. 2. Volitev novih članov v sanitetni svet kraljevine SHS. 3. Stanovske zadeve (Minimalni tarif, vprašanje naših bolnic sekundarske vprašanje in dr.). 4. Slučajnosti. Odbor.

— Sprejem uradniških pripravnikov pri južni železnici. — Obratno ravnanje južne železnice. V Ljubljani sprejme v službo večje število uradniških pripravnikov, t. j. absolventov srednjih in njim sorodnih šol. Prošnjam, ki se naj pošljejo na gornji naslov do konca julija t. l., naj se priloži: kretini in rojstni list, samski list, domovnico, navrstveno izpričevalo (ne nad 6 mesecev staro), xrelostno izpričevalo, vojaško odpustnico, potrdilo o zaposlenosti od izstopa iz šole do sedaj. Opozarja se pred vsem na to, da pridejo v poštev le oni prosilci, ki so že odslužili predpisani rok v kadru (aktivna vojaška služba).

— Oni bratje in sestre, ki so kupili preteklo nedeljo vstopnice za pokrajinski zlet žup, ki se vsled dežja ni mogel vršiti, do denar povrnen, ako ga nečlo žrtvovati Sokolstvu. Denar se dobi samo proti vstopnici.

— Apollo Kino v Šiški na vrtu g. Brandt predvaja v torek, sredo in četrtek vselej ob pol 9. uri zvečer ob vsakem vremenu veliko vlezanostno kriminalno dramo v 5 dejanjih »Žrtve obzbe«, v glavni ulogi priljubljena Leontina Kühnberg.

— Cavete collegae! Vsi gg. zdravniki, ki bi nameravali zasedati sekundarna mesta v bolnišnicah Slovenije, se v lastnem interesu naprožajo, da se v svrhu informacij preje zglase pismeno ali ustmeno pri organizaciji sekundarijev za Slovenijo v Ljubljani, bolnišnica. — Odbor.

— V varstvo pticjih gnezd. Poročalo nam, da nekateri ljudje kar ne morejo pustiti pri miru pticjih gnezd. Tako se preganjajo ptice-pevke iz naših parkov in drevev. Kogar se zaloti, da pokonča kako ptičje gnezdo, bi se ga moralo eksemplarčno kaznovati.

— Medvojna škoda po mestnih solah. Škoda, ki jo je napravilo avstrijsko volastvo in drugi ljudje med vojnim časom mestni občini Ljubljani, se kaže v vedno grozečiji luči. Kar je bilo v mestnih solskih poslopih, v Mladki in na dekliškem licu poškodovanega in pokradenega, izkazuje za mestno občino škodo okoli 4 milijone. Na II. in IV. deški osnovni ter šiškiški deški šoli, kjer je bil nastanjen tudi tržaški 97. polk, se je uničevalo vse tako, da bi človek skoro tega ne verjel, ako sam ne vidi škode. Ako se hoče vse to popraviti, bo strošek morda do 5 milijonov.

— Kuratorji ustanove pokojnega g. Antona Kolenc, veletrgovca v Celju, razpisuje tri nagrade po 10.000 K, 5000 in 2000 K za najboljše 3 načrte za nagrobni spomenik g. Antona Kolenc. Določitev kraja grobnice na okoliškem pokopališču v Celju, se izvrši porazumno s umetnikom, kateremu se poveri izvedba dela. Boljša dela bo izvesti v karskemu marmornju. Rok za vložitve načrtov se konča 30. septembra 1922. Vsa pojasnila se dobi pri kuratorju Kolencovih ustanov v roke dr. Ernesta Kalana, odvetnika v Celju, kamor se nasloviijo tudi ponudbe.

— Narednosti na Kamniški železnici. Pilelo nam: Kljub vednemu poviševanju voznih tarifov pušča nas železniška uprava po cele tedne brez vozov ali kar brez tovrnega vaka. Nič se ne ozira na to, da imamo kamniški trgovci nakupiti tudi po kvarljivo blago, predvsem apno. V Kamniški se nalaga tedensko do 25 vozov apna. Radi železniške malomarnosti narašča neugodna naših odjemalcev, kar ne moremo

izvrševati svojih naročil s točnostjo, ki jo zahteva poslovni svet. Nezasišeno je, da se pripete slučaj, kakor je ta, ko je trgovec z apnom naložil blago 28. junija, odpelalo pa se je 3. in 4. julija šele nekaj blaga, drugo pa je ostalo na prostem. Davkoplačevalci smo res zelo potrpežljivi, ali nikar naj se ne tira potrpežljivosti do skrajnosti. Ne moremo si misliti pa, da bi bil inspektor Kamničanom nenaklonjen in bi podpiral druge industrijske kraje? Pridržete kroge pozivamo, da poskrbe za najhitrejšo odpravo opisanih škandaloznih razmer. Ustreže se tako občinstvu in povečalo se dohodki železnici. Drugače se začne trgovski svet izogibati Kamnici.

— Pouk o gospodinjstvu na deželi. Za ta pouk na deželi primanjkuje izprašanih učiteljev. Višja oblast se trudi, da bi ta nedostatek odpravila. Začasno bi se dalo pomagati tako, da bi se pošiljale po dežel razpoložljive usposobljene učiteljice iz mest.

— Tehnična in knjigovodstvena revizija celjkih mestnih podjetij. Mesto Celje ima tri podjetja: plinarno, elektrarno in klavnico, ki bi lahko bila vir precejšnjih dohodkov. Vseled vojnih in povojnih razmer pa so podjetja v precej pomanjkljivem stanju. Obč. odbor se je odločil za to, da izvede po strokovnjakih tehnično in knjigovodstveno revizijo, da se vsi nedostatkij čimprej odstranijo in spravi obratovanje zopet v normalni tir. Plinarna se je že po mariborskem vzorcu na novo urenila ter bo proizvedla mnogo cenejši, a ravno tako dober plin. Elektrarni primanjkuje električnega toka za razna obratovanja, v klavnici pa ne funkcionira dobro hladilnica. Tudi knjigovodstvo se bo moralo zenoostaviti in izpopolniti.

— Cesta med Raketom in Cerkljico je dospela, kakor se nam od tam prišlozelo, že v tako mizerno stanje, da je poprava prav zelo nujno potrebna. Kitič sicer se bodo vozovi in ljudje izgubljali v larkih do pisnik pravi: Sliši se od starih ljudi, da so Francozi lepo urejevali ceste po naših krajih. Kaj naj čakamo, da spet pridejo Francozi popravljati naše poti?

— K dopisu iz Vuhreda v večeršnjih številkah je pomotoma izostal podpis: ing. Franjo Pahernik.

— Na zletnem telovadišču v nedeljo popoldne orkan, kakor smo izvedeli iz avtentičnega vira ni napravil nikake druge škode nego da je podrl še ne dogotovljeno dekorativno steno in oblednem portai vzhodne tribune, ki tvori arhitektoničen zaključek obeh godbenih paviljonov. Nikakor pa vihar ni podrl nič poškodoval katerekih tribune, kar s posebnim povdankom naglašamo napram vsem tozadevnim govoricam. Sicer pa nam Sokolski Savez sam pošilja sledeče poročilo:

— Nesreča na sokolskem zletnem telovadišču. Nekateri časopisi so prinesli pod tem naslovom razburilive vesti, da se je podrla v nedeljo na telovadišču tribuna. Te vesti so popolnoma neresnične in pretirane, ker se ni podrla niti ena tribuna, temveč je vihar podrl le dekorativno steno med obeh godbenima paviljonoma. Stena se ni bila dogotovljena in pritirjena ter so v trenutku, ko se je podrla delali na njej delavci tesarji. Z ozirom na to so različne vesti, da so bili na tej podrti steni gledalci, popolnoma izmišljene in neresnične. Nesreča se ni zgodila nobena, razven majnih prask, ki jih je dobil brat Rožič, ki pa nima nobene težke poškodbe.

— Čedno gnezdo. Mariborska policija je napravila zadnje dni hišno preiskavo pri nekem J. V., ki je bil že dalje časa brezposeln, vendar se ga videli vsak dan veselo zapravljati. Pri hišni preiskavi je policija spravila na dan celo zalogo ukradenih predmetov, kakor robove, kravate, nogavice, obleke itd. Po dolgem obotavljanju je V. priznal, da je dobil vse te predmete od svoje matere, ki je živea v divjem zakonu z železničarjem F. V., ki je znan kot kroničen pijanec. Ta dični njen mož je otroke svoje s pretepanjem žensila, da so hodili krasno po trgovinah, prišla je pa ukradeno blago, kot utihotapljeno iz Nemške Avstrije — prodajala in enarjavila v denar. 15letna Francka in 13letna Greta sta izvrševali tatvino in kot raznašalki časopisov, zlasti po trgovinah, sta razumeli svoj posel izbornu opravilni. Izkupilek je potem ponavadi ljubiznivi oče zakrokal. Kot zaupnica je bila pritegneta tudi neka »kortenšlogarica« iz Slomškovega trga, ki je milijon ukradeno robo nadalje razpečevala. Pri zlatarju Janu so deklice ukradle 8000 K vredno brošo, ki jo je oče potem za smešno ceno 30 K prodal in denar zapil. Zverinski oče se ni nič sramoval tudi svoje najmlajše dete — 8letno Marto navažati k tatvini. Brošo je kasneje policija izsledila in jo vrnila lastniku. Policija je celo gnezdo razpuščila. Otroci so bili oddani državni oblasti za zaščito dece, ostali člani družbe so pa romali v zapor.

— Požar. V St. Vidu pri Grobelnem je v nedeljo dne 16. julija med dopoldansko nevihto udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Franca Pevea, po domače Rihtraja. Živino so rešili, a zgorelo je poslopje s krmno in stroji vred. Škoda znaša gotovo nad sto tisoč kron. Čast in hvala vrlim gasilcem iz Šmarja, ki so bili sosedom potrtovalno na pomoč.

— Prva planinska slavnost se vrši v Šmartnem na Pohorju v nedeljo 23. julija 1922 v prid novemu sokolskemu odru in šolski knjižnici. Iz prijaznosti izdelute pevski zbor glasbenega društva »Dravac« iz Maribora, dirigent g. Vladimir Premrov. Planinci lahko gredo čez Pohorje, saj so pota na novo markirana.

Najnovejša poročila. Konferenca v Haagu.

PREOKRET. — OBNOVITEV POGAJANJ MED RUSI IN OSTALIMI ZASTOPNIKI.

Haag, 17. julija. (Izv.) V odgovoru francoskemu delegatu Pattinu je izjavil Litvinov, da je bilo vprašanje ruske delegacije krivo tolmačeno. Ruska delegacija predlaga, da se pozovejo na sestane predsedniki vseh treh neruskih komisij in tuhi predsednik ruske komisije, da nadaljujejo pogajanja.

Haag, 17. julija. (Izv.) Podobori za privatno lastnino, za dolgove in za kredite so razpravljali o položaju, ki ga je izzvalo stališče ruske delegacije. Sklenjeno je, da podobori razprave nadaljujejo, da se tako

ustvari podlaga za sporazum z Rusi.

London, 17. julija. (Izv.) Ameriški bankir Oton Char je izjavil so-trudniku »Timesa«, da so rezultati haške konference povoljni. Razprave so razčistile medsebojna nespo-razumljenja in doseženo je enotno stališče ameriške, angleške in francoske vlade o ruskem vprašanju. Treba pa je tudi rešiti nemško in avstrijsko vprašanje. Ta dva problema lahko privedeta Evropo do katastrofe. Francija je glede Rusije omilila svoje stališče.

IZSLEDITEV MORILCEV RATHENAU.

Oba morilca rale v smrt kakor v zapor.

— Berlin, 18. julija. (Izv.) Iz Halle na Sali javljajo danes ob 4. zjutraj, da le kriminalna policija v Halle na Sali izsledila oba morilca zunanlega ministra Rathenau. Morilca sta se skrivala na gradu Saaleck pri kopališču Kösen. Ko sta vi-

deja morilca, da so mnogoštevilni policijski organi obkolili grad, da je brez pomočnika nemogoč, sta se skrila v grajskem stolpu. Ko so tu hoteli prijeti, sta obadva morilca inženir Fischer in Rudolf Kern izvršila samomor. Ustrelila sta se.

ZAUPNICA PREDSEDNIKA DEMOKRATSKE STRANKE.

— Beograd, 18. julija. (Izvirno.) Z ozirom na parlamentarni položaj in na delno krizo v vladi so nekatere seke demokratskega kluba zelo živahne in burne. Po poročilih nekaterih listov le baie šef demokratske stranke g. Ljuba Davidović zagrožil celo z demisijo, ker je nastopila v klubu nediscipliniranost. Na večerajšnji popoldanski seji pod predsedstvom Andrije Radoniča je klub na predlog posl. Miljutina Jovanovića izrekel dosedanjemu šefu g. Ljubi Davidoviću soglasno zaupnico. G. Ljuba Davidović je bil na to izvoljen tako za predsednika stranke, kakor tudi za predsednika parlamentarnega kluba.

IZLET SRBIJANSKIH KMETOV V SLOVENIJO.

Beograd, 18. julija. (Izv.) V srbijskih kmetijskih krogih se vrše velike priprave za zlet kmetov iz Srbije, posebno iz Sumadije, v Slovenijo. Na ta način nameravajo vrniti srbijski seljaki slovenskim kmetom njihov lanski obisk. V to svrhu je dal minister financ ministrstvo za poljedelstvo in vode na razpolago kredit v znesku 100.000 dinarjev.

PRIHOD MINISTRA ZA SOCIALNO POLITIKO V BEOGRAD.

Beograd, 18. julija. (Izv.) Minister za socialno politiko, dr. G. Žerjav, je večeraj po daljšem dopustu zopet prevzel vodstvo svojega resorta.

PARASTOS ZA POK. DRAŠKOVIČEM.

— Beograd, 18. julija. (Izvirno.) Ga. Jovanka Draškovičeva obvešča, da se vrši parastos za pok. ministrom Miloradom Draškovičem v beogradske saborni cerkvi dne 21. t. m. ob 11. dopoldne, na dan ko je bil pokojni minister Draškovič v Delnicah zavratno umorjen.

SKLEPI MINISTRKEGA SVETA.

— Beograd, 17. julija. (Izv.) Po končani dolgotrajni razpravi o vraščanju slovenskih železnic, ki ni dovedla do nikakih pozitivnih rezultatov, je ministrski svet v nadaljni seji sklenil, da

1.) se dovoli ministru pošte in brzojava sklenitev pogodbe s tvrdko American Bank Not Comp. v New Yorku v svrhu tiskanja poštinih znamk;

2.) se dovoli za postavitev spomenika padlim žrtvam v Sardulici znesek 300.000 dinarjev;

3.) se nakupi 300 izvodov Brani-slava Nušića knjige »Leto 1915.«. Te knjige se razdele raznim narodnim knjižnicam;

4.) se dovoli denarna podpora v znesku 100.000 dinarjev muslimanskemu prosvetnemu društvu »Gajret« v Sarajevu;

5.) ministru javnih del se dovoli daljši kredit v znesku 130.000 dinarjev za popravilo raznih poslopil;

6.) ministru saobračaja se dovoli, da lahko sklene nabavko 800 železniških vagonov v Avstriji.

VELIK NAPAD RAZBOJNIKOV PRI MOSTARJU.

— Mostar, 18. julija. (Izvirno.) Včeraj ob 8. zjutraj je razbojniška tolpa, broječa 8 tolovajev, napadla prometni avto, ki vozi med Mostarjem in Nevesinjem. Napad je bil izvršen na istem mestu, kakor lansko leto na generala Terzića in njegovo spremstvo. V avtomobilu je bilo 10 potnikov. Razbojniki so potnike do

golega opleniili. Pustili so jim le naj-nujnejše stvari, vzeli so jim celo vrhno obleko. Razbojniki so na to pobegnili. Pred eno uro so razbojniki napadli tudi orožniško patruljo, ob-stolečo iz enega orožnika in enega volaka. Orožništvo je takoj začelo zasledovati razbojnike.

OBSEG VIHARJA.

Vihar porušil železniške proge. — Škoda in drugo.

— Dunaj, 17. julija. (Uradno vremensko poročilo.) Ciklon, ki je prevladoval evropsko vreme, se je južno na obrežju Vzhodnega morja močno poglobil in tam dobil za sedanj letni čas neobičajno veliko intenzivnost. Močnemu padcu zračnega pritiska nad Srednjo Evropo so odgovarjali viharni vetrovi. V Avstriji je dopoldne mestoma močno deževalo. Popoldne se je deževni val odtegnil od Alp ter pomaknil severno 50° širine.

— Dunaj, 17. julija. (Uradno vremensko poročilo.) Veliki ciklon, ki je zadnje dneve Evropo obvladoval, je sedaj odstranjen in oslabljen po mrzlih severozapadnih vetrovih. Ciklonu pa je mnogo netiva prinesel danes ponoči nastopivši topli zračni val s severne Rusije. Cikloni so se pojavili sedaj na obrežju Vzhodnega morja.

V Avstriji je padlo mnogo dežja. Včerašnja temperatura zjutraj je znašala 6.4° pod normalo. Vremenska napoved: izpremenljivo, začasno deževno, hladno in močni zapadni vetrovi.

— Dunaj, 18. julija. (Izv.) Po kratkih vremenskih poročilih, ki pri-hajajo o divljanju nedeljskega viharja, je posneti, da je bila po nekaterih krajih provzročena velikanska škoda. Zelo mnogo trpe sadovnjaki. Tu-di železniški promet v alpskih deželah je bil začasno pretrgan, ker so narasli hudourniki porušili nasipe, oziroma razdrli tračnice ali pa tako proge poplavalili, da je bil prevoz nemogoč. Posebno na Tirolskem in Predarlskem so železnicam hudourniki napravili mnogo škode. Sedaj je železniški promet povsod v normalnem stanju.

Izpred sodišča.

Ribnikar ca. Koemur. Pred krajnim sodiščem v Ljubljani je bila pričela danes zanimiva kazenska razprava. Načelnik oddelka za socialno skrbstvo Adolf Ribnikar toži Ivana Koemurja, ravnatelja Okrajne bolnišnice blagajno, zaradi žaljenja časti. Predmet te tožbe tvorijo zadeve in razmere pri Okrajni bolniški blagajni v Ljubljani in kampanja, ki je bila otvorena proti ravnatelju Ivanu Koemurju. Tekom tega boja je pisal Ivan Koemur pokrajinskemu namestniku Ivanu Hribarju pismo, čigar vsebino je smatral Adolf Ribnikar za očitke in žaljenja, naperjena proti svoji osebi in uradnemu dostojanstvu. Proti Koemurju je bila vložena ovadba radi hudodelstva obrekovanja, ki ni podrla. Nato se je uvedlo proti Koemurju postopanje v smeri pregreška uradne osebe v smislu par. 104 srb. k. z. Tudi to postopanje je bilo ustavljeno. Po vseh teh postavitvah je sedaj pričela pravda na zasebno obtožbo Adolfa Ribnikarja radi žaljenja časti pri okrajnem sodišču. Tožbeni zastopnik je v kratki današnji razpravi ponudil dokaz resnice. Sodišče je pravzaprav preložilo na nedoločeno čas v svrhu predložitve vseh dokazov. Zatrjujejo, da prinese ta politična razprava marsikaj zanimivega.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

I. Jugoslovanski vsesokolski zlet v Ljubljani.

Širša seja prehranjevalnega odseka zletnega odbora se vrši v četrtak dne 20. 7. 1922 ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma. Vabljeni so člani, da se te seje zanesljivo udeležijo.

Dobava komprij. Prehranjevalni odsek I. Jugoslovanskega vsesokolskega zleta v Ljubljani 1922 rabi 2 vagona novega komprij. Pogoji: prvo vrstna kakovost, točna dobava. Podrobnejša pojasnila daje prehranjevalni odsek I. Jugoslovanskega zleta v Ljubljani 1922. Narodni dom. — Proglasila do 26. julija 1922. Dobava do 5. 8. 1922. Zdravo.

Prehranjevalni odsek I. Jugoslovanskega vsesokolskega zleta v Ljubljani rabi za zletne dneve več kuharic in kuharjev ter pomival. Priglasila do 22. 7. 1922 pri nadležniku prehranjevalnega odseka I. Jugoslovanskega vsesokolskega zleta v Ljubljani, Narodni dom. Zdravo!

Sokolstvo.

Društvo za gradbo Sokolskega doma v Biški priredi dne 27. avgusta (v slučaju slabega vremena dne 3. septembra) velike javne tombolo. Prvi glavni dobitnik je kompletna spalna oprema, drugi moško kolo, tretji kuhinjska kredenca s posodo, četrti zaboj sladkorja, peti stenska ura. Poleg teh tombol je še 50 dijakov, 100 kvatern, 150 tern in 200 amb. Po končani tomboli vrtna veselica s sodelovanjem godbe sveže jugoslov. šolencekarjev.

Društvene vesti.

Akademsko društvo jugoslovanskih tehnikov v Ljubljani vabi tovariše vseh strok brez razlike fakultete in letnika, in hoče prihodnje leto študirati v Nemčiji in žele informacij, da se oglašijo v petek dne 21. t. m. ob enajstih v društveni sobi tehniške visoke šole. Aškerčeva cesta 11, soba št. 15. — Odbor.

Tovariši polirji in stavbinski predelavci! Slovensko študentsko in tesarstvo društvo v Ljubljani, polirski odsek, ima v sredo dne 19. t. m. ob 8. evčer pri »Zlatorog« v Gosposki ulici važen sestanek, katerega udeležiti se je

dolžnost vsakega polirja in predelavca, tudi ako še ni član društva. Na svadenje! Odbor.

Razne stvari.

Nabude gomilskih dnevnikov. »Berliner Morgenpost« izdala v 400.000 izvodih, »Berliner Lokal-Anzeiger«, »Berliner Tageblatt« in »Vossische Zeitung« v 200.000, »Vorwärts«, »Berliner Volkszeitung« in »Morgenszeitung« v 100.000 izvodih. »Dortmunder Zeitung« v 185.000, »Breslauer Zeitung«, »Hamburger Fremdenblatt«, »Münchener Neueste Nachrichten« v 180.000 izvodih.

Iz življenja pisateljev. Iz najnovejših statistik francoskega pisateljskega društva je razvidno, da ima društvo 1500 članov, od katerih pa živi samo 100 od svojega literarnega dela. Dohodki vsakega pisatelja pa se gibljejo med par centimi in 100 frankov. Od 4500 francoskih dramatikov prejema 400 tanijsme, ki maajo na leto povprečno 25 frankov. Tudi v drugih evropskih državah se pisateljem ne godi posebno dobro. Na Dunaju je bil še pred kratkim najmanjši honorar samo 1200 avstrijskih kron. Tudi avstrijski literati, ki izdajajo svoja dela v Nemčiji, se

ne morejo hvaliti, čeprav dobivajo honorar v markah, ki pa v avstrijskih frankih ne zadostuje za vsakdanje življenjske potrebe. Podobno se godi tudi nemškim pisateljem v Češkoslovaški, ki izdajajo svoje knjige v Nemčiji. Marekateri pisatelj je zato prisiljen, da si preskrbi na kak drug način vsakdanji kruh. Tako se godi pisateljem drugod, pri nas pa menda še boljše. Najbolje pa se bo godilo takrat, ko bomo imeli Sloveni svojo lastno državo, po receptu naših avtonomistov. Takrat bodo izdajali naši pisatelji svoje knjige v več 100.000 izvodih, kajti takrat bo znala že vsa Evropa naš jezik!

Polzovanje.

Ušel je dne 18. t. m. zjutraj kanareček s Pogačarjevega trga št. 3. Kdor ga ulovi, dobi nagrado.

Izgubila se je otroška kapica od Zaloške ceste do Kolizeja. Pošten najditelj naj odda go. Katarini Štrukej, Kolizej vr. 40. Dospovedska cesta 18.

Izgubilo se je v nedeljo 16. t. m. od pol 12. do 12. ure 7 slik (novoporočenev) od Kongresnega trga po Nunske ulici v Rožno dolino. Pošten najdi-

telj naj blagovoli oddati v uprav. Slov. Naroda.

Izgubil se je v nedeljo dne 15. t. m. dopoldne od Otoč do Brezje zlat manšetni gumb s monogramom K. K. Najditelja se prosi naj ga blagovoli oddati proti nagradi v upravnistvu.

Dobra žena in mati ima vedno nekoliko steklenic lekarnarja Felle, prijetno dišečega »Elsafluida« doma. Služi za drgnjenje hrbta rok nog in celega telesa, kot kosine, tikum za usta, kožo in glavo. Mnogo močnejši, izdatnejši in delujoč kakor francosko žganje. 3 dvojinate steklenice ali 1 špeciialno steklenico skup z zamotom in poštino za 72 kron pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja Elstrag 238. Hrovaško.

Glavni urednik: RASTO PUSTOSIEMSEK.
Odgovorni urednik: IVAN PODRZAJ.

Vzignalo vrivico

(Zündschnur) nudi najugodnejše uvozno tvrdka I. Razborček, Smartno-Litija. 5458

Vrtnar

zanesljiv, pošten, kateri je dovršil vrtnarstvo, sadjarsko in vinogradsko šolo se sprejme. Stanovanje in hrana na razpolago. Ponudbe na upravo tega lista pod »Vrtnar-5292«.

Insertirajte v Slov. Narod!

PRODA SE

sezonska trgovina delikates in zajutrkovalnica v največjem letovišču Slovenije. Prejzeti je lep gostilniški in trgovski inventar ter zaloga korenitega blaga. Ker prodam iz družinskih razlogov, je cena zelo ugodna ter se lahko obrati takoj prevzame. Potreben kapital cca.: 250.000 K. Ponudbe je nasloviti na gosp. Beranič, trgovec, Rogaska Slatina.

Javna dražba 84 konj,

ki so došli iz Nemčije, se bo vršila dne 21. in eventualno tudi še 22. t. m. ob 9. uri na dvorišču Nušakove vojašnice, Trnovo v Ljubljani.

Podrobnosti se razglase pred začetkom licitacije. Komisija za vprevzem in postajo konj in živine na račun nemške vojne odškodnine.

Ljubljana, dne 17. julija 1922.

POZOR!

Dne 30. julija se vrši prostovoljna javna dražba lepega posestva na lcu mesta v splošno znanem zdravilišču v Toplicah pod. okr. Novomesto, hiša z gospodarskim poslopjem inventarjem, gozdovi, travniki in lepimi njivami.

Pogoji dražbe so v pogled na Bleiweisovi cesti št. 14 in pri županstvu v Toplicah.

Pri večji špecerijaki trgovini v Ljubljani se sprejme

detajlist kot prva moč in prvovrstni skladiščnik.

Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod »Prvovrstna moč/5409«.

Nov kažipot za bolnike!

Spisal sem pisanje, ki v njem milijonom trepetih pokažem edino mogočo pot ozdravljenja. Ne stane ta vodnik niti pare in ga zastoni poljem vsakemu, ki se želi bolnega, slabotnega, obupanega in nevesnega. Moje pisanje je uspeh 50letnega mišljenja in študiranja, ima množico bogatih, praktičnih izkušenj in mnogo dokazov odličnih mož znanosti.

Kdor bi se rad rešil,

nej se ravna po mojih naukih, ki so pomagali že mnogim tisočim. Naj je že bolezen provzročila skrb, bridkost, napor, ali pa živira trpljenje iz lehkemiselnosti in nemernosti, vsem potrim ljudem slabotne volje, ki težko delajo, pokažem znanstveno in prirodno pot, da se oproste živčnih bolezni, pomanjkanja spanja, nevoljnosti dela, telesne in duševne slabosti, trganja po udih, glavobola, motenja prebave in želodca in mnogo drugega trpljenja. Pišite še danes dopisnico in zahtevajte grafo in franko

moj kažipot.

Napišite naslov:

E. PASTERNAK, BERLIN NO.
Michaelkirchplatz 18, Abt. 2.

F. DEBELJAK

(preje A. RASBERGER)

Ljubljana, Sodna ulica št. 5.
Zaloga vsakovrstnih gramofonskih plošč: koračnice, valčki, polke, orkestralna glasba, opere, svetovno-slavni solisti i. t. d.

10.000 K nagrade

onemu, ki mi preskrbi moderno stanovanje, obstoječe iz 2 do 3 sob, kuhinje in pritlikin, za september ali oktober. Ponudbe do konca julija pod »September Oktober 5321« na upravo Sl. Nar. 5331

Trstje

(Stukature za stroje izdelujem z naj modernimi stroji in iz najboljšega materiala ter dobavljam v vsaki množini po najnižji ceni.)

Jos. R. Puh,

Ljubljana, Gradaška ulica 22.
TELEFON ŠT. 513. 3259

Prodaj nekaj delnic pivovarne »Union«, Ljubljana.

Ponudbe pod »Najboljša naležitev 5463« na upravo Slov. Naroda. 5463

Zakonska brez strok 1880

za takoj ali pozneje mesto

hišnika.

Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 5465

Proda se otroška postelja

Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 5440

Natakarica

želi službo v boljši gostilni oziroma restavraciji v Ljubljani, v kakem drugem večjem kraju ali letovišču. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 5471

Učiteljica glasovirja

zmožna češkega, nemškega, francoskega jezika išče letovišče event. mesto družabnice brezplačno. Ponudbe pod »Čez počitnice 5470« na upravo Sl. Nar. 5470

la pisarniško moč

išče teh. pisarna. Stenografija, nemško, slovensko, strojepis ev. hrvaško. Pism. ponudba pod »Pisarna/5451« na uprav. Slov. Naroda. 5451

Vrtnar

zanesljiv in pošten, z dobrimi izpitnicami ter vsi slovensčine in nemščine, išče stalno mesto. Tudi se sprejema začasno vrtnarsko delo na privat. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5449

Bolniški voz

oblasten, za sobo in za na ulico, ceno na predaj. Več v trafiki na Zabelku Stev. 1. 5439

Iščem

lepo meblirano veliko sobo ali sobo in kuhinjo s 1. avgustom. Ponudbe na uprav. Slov. Nar. pod »VELIKA SOBA-5378«.

Avto pnevmatiko

v vseh velikostih nudi

Jugo-Avto, dr. z o. z. Ljubljana, Poljanska c. 3.

Zrgovski lokal

se takoj odda v najem ter gostilna z vsem inventarjem na račun. Naslov pri upravi Slov. Naroda. 5444

MIZAR

za razna popravila se takoj sprejme. Vpraša se v Narodnem domu. 5450

Trgovina

opremljena, na zelo prometnem kraju ob hranjsko primorski meji Savodnje se odda takoj v najem. Pojavnila daje A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta št. 21.

Na stanovanje in hrano

se sprejme gospodinja. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5462

Kopalne kostume

in hiše, bluze, športne in promenade, kmečke (dirndl) obleke, športne majice kakor tudi razno drugo modno in žensko perilo lastnega izdelstva priporočila po značilnih oznakah F. in I. Gortan, Ljubljana Sv. Petra cesta 2a. 5463

Kupi se stroj

za pletenje nogavic. Ponudbe pod »Stroj 5466« na upravo Slov. Naroda. 5466

Zenitna ponudba.

Radi pomanjkanja znanja išče gospa, stara 35 let, z dobrim dnevnim zaslužkom, znanja z gospodom pametnega in mirnega značaja, od 40 do 50 let. Prednost imajo oni, kateri imajo stanovanje. Ponudbe pod »Sreča 5460« na upravo Slov. Naroda. 5460

Pozor!

Iščem za vsak večer od pol 21. do 24. enega pianista in enega violinista. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5477

Iščem službe

pri kakšni lesni tvrdki kot praktikant. Izven Ljubljane je pogoj hrana in stanovanje. Nastop takoj. Cenj. ponudbe pod »Praktikant 18/5458« na uprav. Slov. Naroda. 5459

Proda se klavir

za 8000 K. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 5472

Prodaj stiskalnice

(preje) za prežiganje malin ali borovnic malo rabljeno. Poizve se Kolesijska ul. 6. Trnovo. 5436

Stanovanje

2-3 sobe s pritlikinami, v mestu ali predmestju ob cestni železnici ali ena velika ali dva manjši nemeblirani sobi se išče za svagostov termin. Plača po dogovoru. An. zavod Drago Beseljak & Drug, Ljubljana, Sodna ul. 5. 5487

Kupim hramni sod

od belega vina, dobro ohranjen, z vrati, 12 do 16 hl. Dr. Bleiweis, Ljubljana. 5436

6000 K nagrade

dobi, kdor preskrbi stanovanje 2 — 4 sob do jeseni. Ponudbe pod »Mečkan 5462« na uprav. Slov. Naroda. 5462

Blagajna

dobro ohranjena, se prodaj. Poizve se Ahacjeva cesta 8, pri Korini Ivaniki.

Kompanjon

Želim stopiti kot kompanjon z večjim kapitalom in mnogim inozemskim iskustvom v kako remiški podjetje ali delavnico. Obširna ponudba prostim pod. Elektro-tehničar/5442 na uprav. Slov. Naroda. 5442

Dva motorna pluga

Puch 35/40 PH, tovarniško nova se pod tovarniško ceno prodasta. Cenjene ponudbe na poštni predal 71, Ljubljana. 5387

Zobozdravnik

dr. Rodoschegg

se ordinira od 19. julija do 22. avgusta.

Naznanilo.

Naznanjem slav. občinstvu, da sem se preselil s čevljarstva delavnice v Zabelku št. 3 v Kolesarsko ulico št. 18, kjer se izdelujejo vsakovrstni luksuzni čevlji ter zaloga čevljev na drobno in debelo. Trgovci imajo popust.

Zabehar Alojzij, Ljubljana, Kolesarska ulica 18.

Strojarski pomočnik

išče stalne službe. Je trezen, zanesljiv, bil samostalen. Zna vsako delo ter ima prakso v izdelovanju boksa (Chromgerbung). Naslov: A. Janežič, kočar, Bos. Brod. 5411

Sprejmejo se:

2 absolventa srednja tehnične šole kot praktikanta, ki se razumeta na risanje. Eden za tesarstvo, oben za stavbeno mizarstvo v stalno prakso. Istotam se sprejme samostojen stavbeni ključavničar v stalno službo. 5435

Cvetlični med

med v satovju, čisti vosek, zajamčeno čisto in zdravo blago, več sto kilogr. ima na prodaj Ivan Krasovec, čebelar, Črna pri Prevaljah. 5273

Učenko

sprejmeta Brata Sever, Ljubljana, Gosposvetska cesta 13. 5403

Služba lovca!

Za večje letovišče na Dolenjskem (Kranjsko) se išče v vseh panogah lovca izvešan logar, ki je že služil pri kakšni graščini. Prosto stanovanje, potrebna obleka in obutev, ustrelnina in 600 Din mesečne plače. Odvetnik dr. Ivan Lovrenčič, Ljubljana. 5327

Sukno

za promenadne in športne obleke v bogati izbiri

A. & E. Skaberne Ljubljana, Masni trg 10

GRADSKO POGLAVARSTVO U BOS. DUBICI.

Broj: 609.

dne 3. jula 1922.

Oglas.

Za grad Bos. Dubicu ima se odmah popuniti mesto živodera (konjača) sa godišnjim berivima 2400 Din., te za svako uništeno pseto posebno 10 Din.

Pored toga posebno se po pogodbi plaća za čišćenje javnih i općinskih nužnika kao i nužnika kod ostalih građana. Tko želi to mjesto postići, neka najdulje do 30. o. mj. podnese svoju pismenu ponudu, podkrijepljenu sa svjedodžbom za vjajnost, vladanja i svjedodžbom o izučenom tom obrtu i sadašnjem poslovanju.

Podnačelnik: Gašić, s. r.

Vse sokolske potrebščine za člane, članice, naračaj i deco po predpisu JUGOSLOV. SOKOL. SAVEZA ima v zalogi

Drago Schwab

(preje Schwab & Birjak)

Ljubljana.

Pod Narodno kavarano. Brvni trg 3.

Slavnostni kroji po meri se izdelujejo v najkrajšem času v lastnem modnem salonu; na željo se razpošiljajo posamezni deli i sokol. sukno proti povzetju.

5042